

Український ВІСНИК

М. Меленко

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXXII. № 1-2 (січень) 2025

У Сієту Мармацієй пройшов 32-ий Міжнародний фестиваль колядок та зимових обрядів українців Румунії

Зимові свята посідають особливе місце в культурному житті української спільноти в Румунії, будучи не лише нагодою для святкування, але й способом збереження давніх традицій, що передаються з покоління в покоління.

Колядування, різдвяна зірка, вертепи та святкові столи з традиційними стравами створюють унікальну атмосферу, де кожен жест чи ритуал відображає зв'язок громади з духовними та культурними цінностями, які визначають її ідентичність.

У дусі збереження цього зв'язку між спільнотою та її духовними і культурними цінностями Союз українців Румунії організував у суботу, 11 січня 2025 року 32-й Міжнародний фестиваль колядок та зимових обрядів українців Румунії, який щорічно проводиться в Сієту Мармацієй Марамороського повіту і котрий поступово перетворюється з простого місцевого заходу на подію міжнародного масштабу.

Фестиваль розпочався з відправлення Служби Божої в Українській греко-католицькій церкві в м. Сієту Мармацієй під проводом українського греко-католицького вікарія Василя Колопельника, що надало заходу глибокого духовного виміру, пропонуючи учасникам можливість відновити зв'язок зі своїм духовним корінням в урочистій та об'єднуючій обстановці.

Після богослужіння учасники фестивалю урочистою ходою пройшлися центром міста в рамках традиційного параду вертепів, яскравого шоу кольорів і традицій. Вулиці Сієту Мармацієй ожили, ставши ареною унікальної культурної події, що відзначає ідентичність та спадщину українців Румунії. Учасники, одягнені в автентичні народні костюми та з традиційною українською символікою, створили справді яскраве дійство, сповнене емоцій та радості.

Фабіан ПОПОВИЧ

(Продовження на 9 стор.)

Прочитайте:

Микола-Мирослав Петрецький
був переобраний до Парламенту Румунії

Союз українців Румунії відзначив 1000 днів
повномасштабної війни в Україні

Культурна діяльність СУРу

Усмішки та сльозинки винускників
після 60 років...

Фестиваль колядок та зимових обрядів у
філіях СУРу

Привітання голови СУР з нагоди Дня національних меншин у Румунії

День національних меншин, що відзначається в Румунії 18 грудня, дає можливість замислитися над роллю, яку національні меншини відіграють у розвитку румунського суспільства, яке є не тільки плюралістичним і демократичним, але й мультикультурним, в якому різні культури, національні та етнічні групи мирно співіснують у просторі, де панують толерантність, інклюзія, взаєморозуміння і взаємоповага, що є важливими передумовами для сталого розвитку румунської держави.

Захист національних меншин є важливим принципом демократичного і справедливого суспільства. Культурне, мовне та етнічне розмаїття є цінністю, якою ми повинні пишатися і яку ми повинні ретельно захищати. Кожна національна меншина має унікальний внесок у національну спадщину та ідентичність, а повага до прав і свобод меншин має важливе значення для гармонійного співіснування.

Забезпечення правової та соціальної бази, яка захищає національні меншини, не лише підтримує різноманітність, але й сприяє розвитку клімату взаєморозуміння, толерантності та взаємоповаги. Обов'язком кожної держави є захист і заохочення основних прав усіх громадян, незалежно від їхнього національного походження. Важливість міжетнічного співіснування полягає в тому, що воно сприяє діалогу, взаєморозумінню і взаємоповазі між етнічно різноманітними групами, тим самим сприяючи побудові більш справедливого, стабільного і процвітаючого суспільства.

Румунія є європейською моделлю в плані захисту осіб, які належать

до національних меншин і, завдяки своїй політиці в цій сфері, намагається забезпечити клімат гармонійного співіснування як у відносинах з більшістю, так і між ними. Румунська держава не тільки визнає і гарантує право національних меншин на збереження, розвиток і вираження своєї етнічної, культурної, мовної та релігійної ідентичності, а й залучає їх до прийняття рішень стосовно румунського суспільства в цілому.

У цьому відношенні право на представництво в Парламенті, закріплене в статті 59 Конституції, є особливо важливим. Таким чином, завдяки своїй присутності в законодавчому органі національні меншини протягом останніх тридцяти п'яти років сприяли консолідації парламентської демократії, забезпечуючи політичну та макроекономічну стабільність Румунії.

Союз українців Румунії, парламентська представницька організація української спільноти та член Ради у справах національних меншин Румунії, залишається твердо відданим зміцненню позицій Румунії в Європейському Союзі та НАТО, підвищенню її ролі та зусиль як фактора стабільності та просуванню цінностей ЄС в регіоні, в тому числі з точки зору утвердження духу толерантності та міжкультурного діалогу, взаємоповаги, взаєморозуміння та співпраці між усіма громадянами, незалежно від їхньої етнічної, культурної, мовної чи релігійної ідентичності.

З нагоди Дня національних меншин бажаю вам всього найкращого в цей важливий день, який відзначає культурне та етнічне розмаїття Румунії.

Сподіваюся, що взаємна повага, розуміння і солідарність керуватимуть нами щодня, що спільні цінності об'єднують нас. Бажаю вам сповненого гармонії і взаєморозуміння дня, пам'ятати про важливість просування прав і свобод усіх громадян, незалежно від національності. Щиро вітаю всіх вас з Днем національних меншин!

**Голова СУР,
депутат Микола-Мирослав Петрецький**

Голова СУР на благодійному концерті

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький взяв участь у благодійному концерті «Разом з подарунком подарували й серце» – особливий захід, організований молоддю Тімішоарської студентської асоціації AMiCUS, спільно з Церквою адвентистів сьомого дня села Вишівська Красна.

Гостинна атмосфера, що панувала в будинку культури у Вишівській Красній, перетворила зустріч на справжнє свято. Концерт об'єднав людей з великими серцями заради благородної мети: підтримки дітей, які навчаються у школі «God Cares School Namibia», заснованій румунськими волонтерами в 2009 році. За допомогою музики та солідарності учасни-

кам вдалося передати потужне послання про те, що означає бути поруч одні з одними.

З цієї нагоди Микола-Мирослав Петрецький наголосив, що молодь здатна змінювати життя наших громад на краще. «Я захоплююся їхньою енергією та відданістю, особливо в цю пору року, коли любов, доброта та щедрість стають особливо важливими. Я також наголосив на підтримці, яку Союз українців Румунії надає ініціативам, що приносять позитивний вплив, цінуючи залучення нашої молоді до суспільного життя та підтримки тих, хто її потребує», – написав голова СУР на своїй сторінці у Фейсбуці.

«Мені було дуже приємно бачити, як молодь з Тімішоари та Вишівської Красни працювала разом, демонструючи, що єдність та співпраця можуть принести чудові результати для наших співвітчизників. Я висловив свою впевненість у тому, що спільними зусиллями вони можуть зробити свій внесок у створення кращого світу. Я був вражений виступом хору AMiCUS з Тімішоари під керівництвом Лучіана Оніци, вокального колективу Laudes Christi і талановитої скрипальки Діани Стан. Кожна музична мить була проявом таланту і запрошенням до щедрості та роздумів про спільне благо. Дякую моїм колегам, Лівіу Гаві та Юрію Мочернаку за організацію цього прекрасного заходу», – зазначив голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький.

Микола-Мирослав Петрецький був переобраний до Парламенту Румунії

21 грудня представник української спільноти у Палаті депутатів Микола-Мирослав Петрецький склав присягу на вірність країні та народові. Цей урочистий момент підтверджує і його тверду відданість українській спільноті, демократичним цінностям та європейському майбутньому Румунії.

У нинішньому політичному контексті, позначеному численними викликами, Микола-Мирослав Петрецький протягом наступних чотирьох років зосередиться на захисті та просуванні інтересів спільноти, яку він представляє, а також на здійсненні вкрай необхідного внеску у зміцнення європейського та євроатлантичного шляху Румунії.

«Я вважаю, що ми переживаємо складний момент, коли для забезпечення національної стабільності та безпеки необхідні зрілість, відповідальність та єдність», – каже представник українців у Палаті депутатів.

Микола-Мирослав Петрецький озвучив свої чіткі та досяжні пріоритети у Парламенті нового скликання протягом 2024-2028 років.

Зокрема, турбота про українську спільноту залишатиметься в центрі його парламентської діяльності, а також постійна підтримка ініціатив, які сприяють культурній ідентичності, освіті, традиціям, вірі та розвитку населених пунктів, в яких українці складають більшість населення.

Консолідація постійного та відкритого діалогу з усіма, кого він представляє, залишатиметься незмінною складовою його мандату з тим, щоб інтереси спільноти були враховані в усіх орга-

нах, що приймають важливі для всієї держави рішення.

Модернізація та розвиток сільських громад через інфраструктурні, освітні та медичні проекти залишається іншим ключовим пунктом на порядку денному депутата Миколи-Мирослава Петрецького з метою забезпечення рівних можливостей для кожного члена спільноти.

Захист європейського та євроатлантичного шляху Румунії стає життєво важливим напрям-

ком для безпеки і процвітання всіх громадян, особливо в період, коли Румунія потребує лідерів, здатних викликати довіру і будувати мости між громадами.

Безпосередня участь у проєктах конструктивного діалогу між політичними силами, конструкціях, які гарантують модернізацію Румунії та її підготовку до можливих внутрішніх і зовнішніх криз, є іншим ключовим пріоритетом Миколи-Мирослава Петрецького. Так само й парламентська співпраця, покликана створити міцні інституційні рамки, засновані на меритократії та професіоналізмі, що дійсно відповідають потребам громадян.

Представник української меншини в Палаті депутатів був обраний заступником голови Комітету з питань культури, мистецтва, засобів масової інформації та членом Комітету з питань конституційності Палати депутатів, обов'язки якого він обіцяє виконувати з гідністю, відповідальністю та рішучістю.

«Присяга, яку я склав сьогодні, є обіцянкою бути відданим представником української спільноти Румунії та захисником демократичних цінностей на благо всіх громадян нашої країни. Дякую всім, хто підтримує і довіряє мені! Я офіційно розпочинаю свій новий депутатський мандат, керуючись інтересами нашої спільноти та спільного блага. Заради української спільноти, заради Румунії, заради майбутнього!» – підсумував депутат Парламенту Румунії Микола-Мирослав Петрецький.

ОГЛЯДАЧ

ГОЛОВА СУРУ ПРИВІТАВ ВСТУП РУМУНІЇ ДО ШЕНГЕНСЬКОЇ ЗОНИ

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький привітав історичне рішення, прийняте міністрами внутрішніх справ ЄС 12 грудня 2024 року, про повноправне членство Румунії та Болгарії в Шенгенській зоні.

«Як голова Союзу українців Румунії та депутат Парламенту Румунії, я вітаю історичне рішення, прийняте міністрами внутрішніх справ країн Європейського Союзу сьогодні, 12 грудня 2024 року, про повний вступ Румунії та Болгарії до Шенгенської зони вільного пересування в Європі. Це довгоочікуване рішення було прийнято після того, як Австрія та

Нідерланди, після кількарічного відкладення, зняли своє вето.

З 1 січня 2025 року контроль на сухопутних кордонах Румунії буде скасовано, з шестимісячним перехідним періодом, упродовж якого на кордонах з Угорщиною та Болгарією здійснюватимуться лише вибіркові перевірки.

Таким чином, Румунія стає повноправним членом Шенгенської зони, після часткового приєднання в березні 2024 року з повітряними та морськими кордонами. У результаті цього громадяни Румунії зможуть вільно подорожувати без необхідності стояти в нескінченних чер-

гах на пунктах пропуску через кордон.

Це рішення є перемогою європейського співробітництва та демонструє впевненість у здатності Румунії активно сприяти безпеці та стабільності Шенгенської зони.

Сьогоднішнє рішення підтверджує відданість Європейського Союзу єдності та справедливості, усуває дискримінацію та зміцнює європейську інтеграцію. Я вважаю, що цей успіх відображає колективні зусилля та підкреслює переваги приналежності до сильного Союзу, заснованого на солідарності та спільних цінностях.

Я вітаю Румунію з цим великим успіхом і запрошую всю українську спільноту з упевненістю дивитися в більш відкрите і процвітаюче європейське майбутнє!» – написав Микола-Мирослав Петрецький на своїй сторінці у Facebook.

СОЮЗ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ ВІДЗНАЧИВ 1000 ДНІВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Бухарестська філія

19 листопада 2024 р. виповнилося 1000 днів від початку збройної агресії Росії проти України. З цієї нагоди Бухарестська філія Союзу українців Румунії, у партнерстві з Асоціацією «Дім Чорного моря – Констанца», організувала пленарне засідання «1000 днів від початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну», яке мало на меті нагадати про те, що вже майже три роки поблизу кордонів Румунії щодня гинуть невинні люди. Росія руйнує школи, лікарні та житлові будинки, стирає з лиця землі цілі міста і завдає ударів по життєво важливих елементах енергетичної інфраструктури. Російські окупаційні війська майже щодня порушують права людини, вчиняють акти репресій, скоюють воєнні злочини та злочини проти людяності.

Захід розпочався молитвою за мир та за упокій душ загиблих воїнів та невинних жертв війни, яку виголосив о. Михайло Кобзюк, єпархіальний радник у справах національних меншин Сучавської та Радівецької Архiepархії. Потім усі присутні в залі вшанували пам'ять жертв війни в Україні хвилиною мовчання.

«19 листопада сумний день для України, й не тільки. Це трагічний день для всього цивілізованого світу і для Європи зокрема, бо 1000 днів тому почалося повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну». Це – 1000 днів стійкості, мужності та неймовірної єдності всього українського народу. 1000 днів, протягом яких кожен українець, незалежно від місця, віку чи професії, став частиною великої боротьби за свободу», – сказав Богдан Мойсей, перший заступник голови Союзу українців Румунії. Він підкреслив, що «Цей день є нагадуванням про силу українського народу, про його нескореність і віру в перемогу. Схиляємо голову перед тими, хто віддав своє життя, і дякуємо всім, хто бореться сьогодні за наше мирне завтра!», – додав Богдан Мойсей.

У події також взяв участь перший секретар Посольства України в Румунії Георгій Закрявський, який наголосив, що Росія не досягла жодної із своїх стратегічних цілей, несе шалені втрати, але не має наміру завершувати війну. Навпаки, з кожним днем проявляє все більше агресії і тактику тотального тероризму, про що свідчить черговий масований обстріл України 17-18 листопада 2024 року.

Зі свого боку, президент Асоціації «Дім Чорного моря – Констанца», колишній дипломат і аналітик зовнішньої політики Дорін Попеску зазначив, що у Румунії в народі кажуть, що людина помирає двічі: перший раз, коли її душа відходить до Бога, а вдруге, коли про неї забу-

вають. Він наголосив, що ми не маємо права забувати тих, хто віддав своє життя на полі бою, захищаючи територіальну цілісність Української

держави. «Українці побачили за ці тисячу днів всебічну підтримку з боку румунського населення, і в ці дні підтримки, в перші дні підтримки, я хочу, щоб ви повірили мені, що я як громадянин Румунії ніколи раніше не бачив прекраснішої Румунії. Я переконаний, що ця війна змінить на краще взаємосприйняття Румунії та України, румунів та українців», – підкреслив Дорін Попеску.

Військовий аналітик Мар'ян Зідару розповів про успіхи Українських Збройних сил на Чорному морі, нагадавши про потоплення крейсера «Москва» та інших кораблів, які практично витіснили російський флот з Чорного моря. Ще одним успіхом, за його словами, стало розвінчання міфу про непереможність російської системи протиповітряної оборони С-400, що змусило Туреччину відмовитися від багатомільярдного контракту з Росією.

Резван Кетелін Нікола, координатор «World Vision-Констанца», розповів про підтримку, яку Фонд «World Vision-Румунія» надає «найціннішому скарбу України», тим 28 тис. українських дітей, які знайшли прихисток у Констанці, котрі «Є майбутнім України і повернуться додому, щоб відбудувати її і зробити однією з найкрасивіших країн Європи. «Ми сподіваємося, що із закінченням цієї війни та з настанням миру, завдяки цим дітям, ми зможемо зберегти дружні відносини і переконатися, що вони залишаться міцними в довгостроковій перспективі», – сказав Резван Кетелін Нікола.

У свою чергу, журналіст Василь Каптару нагадав, що «Все румунське суспільство продемонструвало безпрецедентну солідарність і підтримку у відповідь на ситуацію, спричинену війною в Україні, а Союз українців Румунії завжди був в авангарді цієї неймовірної підтримки». Він також сказав, що зараз особливо важливо, щоб «весь цивілізований і демократичний світ, до якого належить і Румунія, має усвідомити, що ЗСУ потребують твердої і безперервної підтримки для того, щоб остаточно зупинити російську навалу, яка небезпечно наближується до східних кордонів Румунії, ЄС і НАТО».

Хор «Едельвейс» та хор дітей біженців «Ластівка» виконали добірку зворушливих пісень з глибоким посланням надії та віри в силу добра. Театральна група «Фаворит», яка також складається з українських переселенців і діє при Бухарестській філії СУР, представила коротку виставу про війну та її вплив на життя українського населення.

Під час заходу було представлено фотовиставку про сувору реальність конфлікту в Україні – школи, лікарні та житлові будинки, розбомблені російською армією, знімки, які фіксують біль людей та сцени життя у воєнний час.

(Продовження на 6 стор.)

ПРАВОСУДДЯ ЗНОВУ ВИНЕСЛО РІШЕННЯ НА КОРИСТЬ СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ

З часу заснування Союзу українців Румунії, кожні чотири роки, перед виборами членів місцевих, повітових або центральних структур Союзу українців Румунії, з нізвідки з'являються одні й ті ж персонажі з неоднозначним і суперечливим або навіть кримінальним минулим, які намагаються дестабілізувати українську спільноту фальшивими закликами до громадянської ініціативи, хоча в дійсності вони мотивовані дрібними і суто меркантильними особистими інтересами.

Це ті самі люди, які у 2012 році намагалися організувати фейковий з'їзд, у 2016 році – створити клон Союзу, у 2020 році – заснувати паралельну організацію, а тепер через дезінформацію намагаються розділити українську спільноту, видаючи себе за членів СУР.

Натхненні моделлю, створеною російськими пропагандистськими «лабораторіями», які для досягнення своїх цілей підбурюють людей та розділяють суспільство, провокують конфлікти та сіють ненависть, заохочують агресивну поведінку та підривають виборчі процеси, ці самозванці, які не поважають фундаментальні цінності, на яких був побудований Союз українців Румунії, кожні чотири роки, починаючи з 2008 року, постійно намагалися організувати паралельні вибори, відмінні від передбачених Статутом СУР, у тому числі за участю людей, які не мають нічого спільного з етнічними українцями, у спробі незаконним шляхом замінити законно обраний провід сторонніми особами.

І в 2023 році ці люди, які не мають нічого спільного з цінностями та цілями СУР, намагалися шляхом фальсифікацій та введення в оману, зірвати внутрішні вибори, в тому числі намагалися подати свої кандидатури на керівні посади в нашій організації, хоча добре знали, що не мають такого права, згідно з положеннями Статуту СУР. Очевидно, що ці особи переслідують одну кінцеву мету – розколоти українську спільноту Румунії, думаючи, по суті, лише про гроші, виділені з державного бюджету.

Усім цим злочинним намаганням СУР завжди протидіяв повною прозорістю в прийнятті рішень та залученням все більшої кількості членів до поточної діяльності та проєктів Союзу. Також у 2023 році процес обрання місцевого та повітового керівництва передбачав активну участь тисяч етнічних українців, членів СУР, кожен з яких мав змогу реалізувати своє право обирати своїх представників у Бюро місцевих організацій та Повітові конференції – дві керівні структури, які налічують понад 1000 представників. І ця величезна кількість осіб стосується виключно місцевого та повітового рівнів.

Про це свідчить і зразкова організація 9-го з'їзду СУР, в якому взяли участь понад 400 осіб з усієї Румунії і на якому було наголошено на необхідності збереження і посилення єдності та стабільності української спільноти в Румунії, що ґрунтується на повазі до рішень, прийнятих статутними виборними органами СУР.

І цього разу правосуддя вкотре стало на наш бік, суд ОСТАТОЧНО відхиливши усі спроби цих

персонажів – Марочко Івана, Муту Іонуца Костіна, Росохи Петра, Нана Василя, Клемпушак Марії, Арделяна Крістіана Василя – завадити реєстрації змін до статуту СУР і, опосередковано, підтвердженню легітимності З'їзду СУР від 21-22 жовтня 2023 року.

Ці особи вдалися до всіляких «стратегій» для обману органів влади та суду, від підробки документів до представлення себе під чужим ім'ям, від підробки підписів до видачі себе за інших людей. З метою маніпулювання та введення в оману членів української спільноти вони створили фейкові акаунти у Facebook з пишномовними назвами на кшталт «Українці з Банату», «Українці з Марамурешу», «Українці з Буковини» або «Українці з Добруджі», де поширювали різного роду брехню та наклепи, а під час передвиборчої кампанії на парламентських виборах робили брудні випадки проти кандидатів СУР, а також розміщували заклики на підтримку екстремістських партій.

СОЮЗ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ ЗРОБИТЬ УСЕ МОЖЛИВЕ, ЩОБ УСІ ОСОБИ, ПРИЧЕТНІ ДО ЦЬОЇ СПРОБИ ПІДРИВУ ТА САБОТАЖУ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ, БУЛИ ПРИТЯГНУТІ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЗА ВСІЄЮ СУВОРІСТЮ ЗАКОНУ.

Ми закликаємо до єдності, відповідальності та солідарності, особливо в нинішньому соціально-економічному та геополітичному контексті, будучи переконаними, що тільки разом можемо подолати будь-які виклики та розвивати суспільство, в якому живемо.

Джерело: uur.ro

Участь Миколи-Мирослава Петрецького у різдвяному богослужінні в Реметах

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький взяв участь у Різдвяному богослужінні за старим стилем в українській православній церкві села Ремети.

В емоційному повідомленні, розміщеному на Facebook, Микола-Мирослав Петрецький написав:

«Хоча я вже бував у Реметах з нагоди інших свят, вчора я вперше мав радість бути присутнім на Різдвяному богослужінні в місцевій церкві. Атмосфера була сповнена емоцій та справжнього святкового духу, а нещодавно відремонтована церква стала символом єдності та віри для всієї громади.

Священник Маріус Клем, який служить у цій церкві вже кілька років, зумів докорінно змінити вигляд цього місця поклоніння та стосунки між людьми. Завдяки його зусиллям та за підтримки Союзу українців Румунії церква була відремонтована, ставши місцем надії та духовного відродження.

Вражаючий і безпрецедентний жест відзначив цей святий день: з церковних фондів усі діти громади отримали різдвяні подарунки, момент, який приніс усмішки і радість, нагадуючи нам про силу маленьких жестів, але сповнених солідарності.

Я дякую отцю Маріусу Клему та парафіяльній раді за теплий прийом, за їхню відданість українській громаді та за те, як вони змінили обличчя церкви. Для СУР є честю підтримувати таких людей, які в першу чергу дбають про добро громади.

Як депутат Парламенту Румунії я наполягати на виділенні нових коштів для церкви в Реметах під час розгляду Закону «Про державний бюджет Румунії на 2025 рік», і переконаний, що інвестиції у віру і традиції є важливою підтримкою для збереження наших цінностей.

Я також хотів би подякувати меру громади

Івану Клаудію Бринзанику, голові нашої місцевої організації Василю Пасенчуку, заступнику державного секретаря Міністерства внутрішніх справ Петру Бледі, уродженцю Ремет, та Фабіану Поповичу, члену ради СУР, за те, що вони були зі мною в цей святий день, допомагаючи зміцнювати зв'язки в громаді.

Різдво в Реметах ще раз показало мені, наскільки міцним стає зв'язок між людьми, коли їх об'єднує віра і солідарність.

Щиро вітаю всіх з Різдвом Христовим!»

СОЮЗ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ ВІДЗНАЧИВ 1000 ДНІВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

(Продовження із 4 стор.)

Тіміська філія

Тіміська філія Союзу українців Румунії відзначила «1000 днів війни в Україні». Захід відбувся у приміщенні СУР в Тімішоарі, в якому взяли участь багато представників місцевих та повітових органів влади, неурядових організацій, вчителів та українських біженців.

На заході, який ознаменував цей момент глибокої скорботи для українського народу, а

також для всього світу, виступило багато офіційних осіб: консул Федеративної Республіки Німеччина в Тімішоарі Регіна Логнер, заступник мера Тімішоари Космін Табере, заступник генерального інспектора Тіміського повітового інспекторату Космін Ходжа, директор Регіонального поштового відділення Тімішоари Адриан Резван Лулчук, старший радник Тіміської повітової ради Агнета Кардош, начальник Управління міжнародного та економічного співробітництва мерії Тімішоари Александру Верзару, інспекторка Управління у справах меншин та міжетнічних відносин Барбара Маккай, керівниця Служби стійкості та мобілізації громад

Управління соціальної допомоги м. Тімішоара Анджела Чупа-Рад разом з членкинею цього ж управління Даліною Труйке та представниця організації «Врятуймо дітей» Ірина Ігнат'єва.

Голова Тіміської філії СУР Марія Сабо Кондрей виступила модераторкою круглого столу та забезпечила румунсько-український переклад. У своєму виступі пані Кондрей підкреслила, що: «цей захід було організовано з метою осмислення глибокого впливу збройного конфлікту в Україні та підтвердження прихильності Союзу українців Румунії до миру, стабільності та національної співпраці. Крім того, цей момент роздумів та діалогу об'єднав лідерів міжнародної спільноти, дипломатичних установ та експертів у галузі безпеки та прав людини, науковців, представників української громади, місцевої адміністрації Тіміського повіту та неурядових організацій». Голова Тіміської філії СУР подякувала усім присутнім за їхню участь та підтримку протягом 1000 днів війни Росії проти України.

Від імені Тіміської філії СУР також виступили перші заступники голови Міхаєла Бумбук, Сорін Шпілька та Василь Дрозд. На заході також був присутній заступник голови Арадської філії СУР Дмитро Стуляник. Також були присутні багато членів Повітового комітету, голови місцевих організацій: Мар'яна Кубаш з П'єтроаса Маре, Сорін Лавер зі Штюки, Йоан Болдіжар з Джармати, представник Молодіжної організації Габріель Білан та представниця Жіночої організації Б'янка Гинда.

Сучава

З нагоди 1000 днів війни в Україні, учні українських груп Національного коледжу ім. Міхая Емінеску в Сучаві, під керівництвом вчительки Делії Мартиняк і за підтримки інспектора Іллі

Саучука, організували спеціальний захід у приміщенні Сучавської філії Союзу українців Румунії. До цієї ініціативи долучилися і студенти та магістри факультету філології та комунікаційних наук Сучавського університету ім. Штефана Великого. Учасники переглянули документальний фільм та представили доповіді про події військового конфлікту в Україні. Вони обговорили основні причини: геополітичну напруженість, історію українсько-російських відносин, економічні та енергетичні інтереси.

Цей освітній захід, присвячений «1000 днів війни в Україні», зробив значний внесок у розуміння школярами та студентами з Сучави складності цього конфлікту, його причин та наслідків для України та всього світу. Ініціатива була спрямована на розвиток критичного мислення, емпатії та глобального розуміння сучасних подій.

Джерело: uir.ro

Поминальний захід «Я на сторожі коло їх поставлю слово» у Бухаресті

15-16 грудня 2024 року Бухарестська філія Союзу українців Румунії організувала культурний захід «Я на сторожі коло їх поставлю слово», присвячений вшануванню пам'яті покійних українських письменників Румунії, яких, на жаль, з кожним роком стає все більше.

У пам'ять про них 15 грудня в українській церкві в Бухаресті відбулася панахида. На панахиді, яку відслужив настоятель храму отець Володимир Климентій Малкович, були присутні члени та симпатички Бухарестської філії Союзу українців Румунії, а також українські переселенці.

З цієї нагоди члени комітету Бухарестської філії СУР презентували та запропонували вірним двомовну румунсько-українську

книгу «Житіє та акафіст святого Іоанна Нового Сучавського», на-

писану о. Михайлом Кобзюком, єпархіальним радником Сучавської та Редівецької Архiepархії.

У приміщенні Бухарестської філії СУР відбувся круглий стіл, на якому голова філії, письменник Михайло Трайста розповів про українських письменників та їхню творчість. Також були представлені книги «Сторінки з української літератури» у перекладі на румунську мову Івана Гербіла, Міхаєли Гербіл, Крістіни Сілагі та Дже-сіки Білчик, і «Житіє та акафіст святого Іоанна Нового Сучав-

ського», видані під егідою та за фінансової підтримки СУР.

Джерело: uir.ro

Усмішки та сльозинки випускників після 60 років...

М. СЕРЕТ

Хочеш побачити себе – не дивися в дзеркало.

Дивися в очі тих, хто дивиться на тебе.

Дивися в душу тих, хто з тобою...

(Мирослав Дочинець: «Єдин», Мукачєво-Україна, 2019)

Розмислюючи над таїнами зустрічей випускників шкільних циклів, потрібно обов'язково взяти до уваги хоча б кілька аспектів-спостережень. Я зосереджусь цього разу тільки на одному!...

Найменший строк зустрічі випускників – це десять років, а повторяються вони циклічно по наступних десятках років. Хитро-мудрий спостерігач сказав би скоро: Це пов'язано із десяткою – найбільш мріяна оцінка кожного учня!

Такий висновок викликає спершу усмішку, а потім уводить будь-котру людину в глибший роздум, що повертає її неодмінно до початкових шкільних років. Найяскравіші картини мого шкільного віку, які жевріють та огрівають і досі моє ціле єство, це період п'ятого – сьомого класів. Моїми улюбленими предметами були і залишились українська мова та історія. У шостому класі отримав першу десятку по румунській мові, вивчивши бездоганно з підручника зміст уривку із роману Олександра Фадєєва «Молода гвардія». У

канікулах прочитав роман в цілому. Оцінка викликала у мене сильну захопленість до предмету, а пізніше стала фаховим шляхом до отримання вищої освіти та досягнення почесної викладача румунської, а опісля і української мови. Цю захопленість я усвідомив та оцінив пізніше, яко таємне відкриття певних здібностей, якими, порізно, облагороджує Всевишній кожну людину. Та ще став упевнений в тому, що перша десятка, отримана по певному предмету стала не одному учневі віховим напрямком по життєво-фаховім шляху...

Перша наша зустріч, як випускників Середньої Школи м. Серету, останнього українського класу – випуск 1964 року, здійснилася після 50 років, тобто 2014-го року. Написав про це в 11-12 номері 2024 року Українського Вісника, де вкінці зазначив одностайну згоду зустрінутися і наступного року. Знову якась-то таїна унеможливила встановлене, а зустріч відбулася через рівних десяти років, точніше 16 листопада 2024 р.

Відгукнулись та змогли прибути на зустріч 14 із колишніх випускників нашого українського одинадцятого класу, а це: 1. Боднар Іван; 2. Воєводи́ко Віорі́ка; 3. Гарасим'юк Аурелія; 4. Грушкевич Корнелія; 5. Димушка Марія; 6. Костишевська Лія; 7. Кирліг Віорі́ка; 8. Кочерган Аурел; 9. Матей Мірча; 10. Попович Марія; 11. Процький Мірча; 12. Фрасинюк Євсебій; 13. Фрасинюк Марія; 14. Цьомчук Ольга. З гіркотою в душі мушу зазначити й те, що протягом цього десятиліття відійшли у засвіти наші колеги Васи́люк

Дмитро, Григораш Сільвія, Кожокар Микола, Красуляк Ілля, Прокопець Василь, Яворський Василь. Небесне Царство їм!...

Місцем зустрічі не могло бути цього разу як тільки гостинне приміщення місцевого Серетського Союзу Українців Румунії, за що

наша щира подяка голові Константину Попеску, котрий сприяв зустрічі забезпеченням відповідних зручних умов.

Головним організатором була і цього разу та ж сама наша енергійна колега Аурелія Гарасим'юк, залучились до неї також Марія Димушка, Ольга Цьомчук та автор цих рядків. Мужчини виходили на зустріч колегам-дівчатам з квітами і триразовими поцілунками, те що, окрім безмежної радості, миттєво повертало всіх до ліцейського періоду, коли оті триразові були часто тільки найсолодшими мріями кожного з нас...

Після такої щиро-теплої хвилі, головний організатор запросив усіх за круглий стіл, напімнув імена колег усопших у Бозі та запропонував хвилину мовчання во їхню вічну пам'ять.

В алфавітному порядку запрошувалось до слова всіх присутніх, момент з якого почало на екрані життя-буття магічне проектування особистої плівки кожного із наших колег, в якій вони були режисерами, сценаристами та головними персонажами. Поступово-поступово, на перший план почали виходити сім'я кожного зокрема, а потім діти, внуки... Не пам'ятаю чи колись-то, будучи учнями, на уроках ми були такими уважними і насолоджувались почутими життєвими історіями. Хоч декотрі із них були вже відомі від першої зустрічі, але пройдене десятиліття збагатило їх, а представлялись вони не тільки у формі простої інформації, а в світлі повчального буттєвого досвіду.

Як уважний спостерігач, хочу поділитись, принаймні з моїми колегами, але і з читачами УВ-а, цим роздумом-враженням, яке спонукало мене до глибокої медитації щодо таємних значень життя-буття людини. Якщо перша наша зустріч була нагодою висвітлити власні здобутки як в особистому, так і в суспільному планах протягом цілого робочого стажу, бо тоді – 2014-го – ми всі вже були пенсіонерами, то ця зустріч стала більше нагодою обміну життєвого досвіду, якого кожен із нас намагається вливати у своїх нащадків.

Я закріпив ув очах кожного із моїх колег, котрі говорили і про своїх дітей чи внуків, найяскравіше світло їхнього життєвого досягнення, світло яке відкривало кожному зокрема таємну дорогу до незабуття, можливо й до вічності... Миттєво пригадалися слова Святого Письма, якими змія-охоронець дерева пізнання добра і зла, тобто мудрості, говорить першолюдям стосовно Божого наказу: «Тільки плід з дерева, що посеред саду, Бог наказав нам: Не їжте його, ані не доторкайтесь, а то помрете. І сказав змії до жінки: Ні, напевно не помрете!»... (Буття 3, 2-4)

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

(Закінчення на 13 стор.)

Фестиваль колядок та зимових обрядів у філіях СУР

«КОЛЯДКИ НА БУКОВИНІ» В РАМКАХ ПРОЄКТУ «СУСІДИ В ОБ'ЄДНАНІЙ ЄВРОПІ»

17 грудня в Сучаві звучали традиційні українські та румунські колядки. Усе це стало можливим завдяки вкції «Колядки на Буковині», організованому сучавським Національним коледжем ім. Міхая Емінеску, у співпраці зі школою «Лідер» ім. Йона Некулче з Боян Чернівецької області, в рамках проєкту партнерства «Сусіди в об'єднаній Європі».

Спеціальними гостями цього заходу були учасники дитячого хору «Надія» з Боян, під керівництвом вчительки Олена Томи, яких супроводжували вчителі та батьки. Як завжди, традиційні колядки створили особливу атмосферу свята і дружби, а також нагадали учасникам заходу про красу зимових свят.

Колядників тепло привітали господарі: Сільвія-Коріна Нуцу, директорка Національного коледжу ім. Міхая Емінеску, заступниця директора Ралука Кирцу, Анамарія Попеску, радниця з виховної роботи, та координаторка проєкту, вчителька Делія Мартиняк. Відповідно до румунської традиції, колядники були нагороджені кренделями та солодощами –

символічним жестом гостинності та щедрості, характерним для зимових свят. Учні сучавського Національного коледжу ім. Міхая Емінеску, під керівництвом вчителів Іонуца Гирчага та Летиції Франчук, також запропонували програму колядок. Під керівництвом Делії Мартиняк, група «Вишиванка», що складається зі школярів, які вивчають українську мову, представили українські колядки.

Після відвідання Національного коледжу ім. Міхая Емінеску група колядників з Боян разом з учнями сучавського коледжу, за традицією, відвідали мерію міста Сучави та Університет ім. Штефана Великого. Своїми колядками вони символічно сповістили про Різдво Спасителя, нагадавши всім про важливість, глибину і значення цього прекрасного християнського свята.

У ТІМІСЬКІЙ ФІЛІЇ

Приміщення Тіміської філії Союзу українців Румунії було переповнене 15 грудня, коли сотні колядників прийшли сповістити про народження Дитятка Ісуса Христа. Міжнародний фестиваль українських колядок, подія, якої з нетерпінням чекала вся громада.

Колективи колядників з Тімішоари, Лугожа, Штюки, П'єтроаси Маре, Бирни, Бетхаузена, Кричови, Варіаша та Малих Ремет принесли на сцену чарівність української колядки. До них приєдналися видатні солісти, такі як Давід Єгнат'єв, Аврора Гогилтан (восьмирічна школа с. Штюка), Маруся Попович, вчитель Габріель Білан та дует Мар'яна і Вероніка Шобей. Інструментальні моменти, запропоновані родиною Грін, Ніколетою та Миколою, завершили художню картину.

Серед учасників були біженці з України на чолі з Анною Заблоцькою та Іриною Ігнат'євою, які внесли нотку емоцій своїми колядками, разом з групами «Вінга» (Арад) та хором «Голос українців» (Караш-Северін). Запрошені з-за кордону українці з Кулли (Сербія) на чолі з Філіпом Пронеком, головою української громади в Сербії, також порадували присутніх традиційними колядками.

Захід відкрила голова Тіміської філії Марія Сабо Кондрей теплим словом до учасників: «Українська громада в Тіміші показала, що вона може

бути згуртованою і цим заходом ми ще раз демонструємо, що знаємо, як зберегти традиції наших предків, нашу рідну мову, наш український одяг та ідентичність. Всі ці культурні цінності ми неодмінно передамо майбутнім поколінням.»

На фестивалі були присутні представники місцевої та повітової державних адміністрацій, вчителі української мови, учні, батьки та багато членів Тіміської філії. На заході були присутні старший радник Агнета Кардош (Тіміська повітова рада) та інспектор Андрея Бербос (Тіміський ПІО).

Від імені приймаючої філії були присутні перші заступники голови Міхаєла Бумбук, Сорін Шпілька та Василь Дрозд, а також представники Жіночої організації Б'янка Гинда та Молодіжної організації Габріель Білан. Також були присутні голови місцевих організацій: професор Мар'яна Кубаш (П'єтроаса Маре), професор Ана Грін (Малі Ремети), Марія Бежера (Драгомірешть) та Теодор Шкутка (Джірок). Від сусідніх філій свої найкращі побажання зі святами надіслали голова Караш-Северінської філії СУР, Даніель Басараба та перший заступник голови Дмитро Стуляник.

Для українців у західній частині країни магія зимових свят і дух Різдва починається з цього фестивалю. Від малого до великого всі колядують і прославляють Бога, щоб українські традиції та ідентичність зберігалися з гордістю і любов'ю. Фестиваль є святом душі, зв'язком між вірою, культурою та громадою.

У МІСТІ СЕРЕТІ

Будинок культури у Сереті став 15 грудня місцем зустрічі традицій і радості, приймаючи 24-й Фестиваль української колядки. Захід організувала Сучавська філія СУР разом з Серетською організацією Союзу – головою Костянтином Попеску, у партнерстві з будинком культури.

Фестиваль відкрив голова Сучавської філії СУР Ілля Саучук, який підкреслив важливість цього щорічного заходу для популяризації та збереження зимових звичаїв української громади. Петро Шойман, місцевий радник СУР у мерії комуни Балківці, відзначив велику кількість присутніх дітей та молоді, підкресливши, що саме вони є продовжувачами традицій.

(Продовження на 13 стор.)

У Сієту Мармацієй пройшов 32-ий Міжнародний фестиваль колядок та зимових обрядів українців Румунії

(Продовження із 1 стор.)

У своєму зверненні до учасників фестивалю голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький висловив радість від участі в одному з найважливіших заходів, з тих, які щорічно організовує Союз українців Румунії – Міжнародному фестивалю колядок та зимових обрядів українців Румунії, який став символом української спільноти та об'єднує велику українську родину в Марамороському повіті, місті Сієту Мармацієй, що вважається серцем та культурною столицею українців Румунії. Голова СУР наголосив на важливості таких заходів, які сприяють збереженню української мови, культури, традицій і звичаїв, що є фундаментальними елементами української ідентичності. Він також підкреслив унікальну можливість для українців Румунії народитися і жити в багатомовній країні, адже румунська держава розуміє важливість і підтримує національні меншини, що є передумовою для організації подібних заходів. «Без любові українців до мови, традицій, культури та цінностей своєї спільноти жоден подібний захід не міг би бути здійснений. Я дякую вам за те, що ви свято зберігаєте ці цінності, де б ви не були, роблячи внесок не тільки у збереження культурної спадщини предків, але й у збагачення європейської культурної спадщини», – сказав голова СУР Микола-Мирослав Петрецький українським партнерам та гостям, які, незважаючи на складні часи, спричинені вторгненням Російської федерації в Україну, знайшли час та ресурси для підтримки української спільноти в Румунії. Він наголосив на єдності українського народу, підкресливши, що «об'єднаний народ не може бути переможений». З нагоди старого Нового року, голова СУР побажав усім присутнім здоров'я, успіхів, благополуччя, миру в душі та родині, відданих друзів, єдності та порозуміння. На завершення він подякував організаторам заходу – Марамороській філії СУР, а також усім місцевим організаціям, Раді СУР, представникам державних органів, Посольству України в Румунії, Консульству Румунії в Солотвіно, а також партнерам з Івано-Франківська, Закарпаття, Києва та Львова за підтримку в проведенні цього визначного заходу.

У своєму виступі заступник державного секретаря Міністерства внутрішніх справ Петру Бледя зазначив, що цей фестиваль є візитівкою Марамороського повіту та приводом для гордості української спільноти. Петру Бледя привітав Союз українців Румунії за всю роботу з підтримки української спільноти та за зусилля, спрямовані на збереження мови, культури, традицій та звичаїв цієї спільноти.

Заступник голови Закарпатської обласної ради України Василь Дем'янчук подякував Союзу українців Румунії за проведення фестивалю традицій з прекрасною послідовністю, якому вдається об'єднувати українців з усього світу. Він відзначив красу колядок, які звучать на фестивалі і додав, що вони нагадують йому про ті гарні часи, коли українці могли спокійно колядувати у власній країні. Василь Дем'янчук також подякував голові СУР, Консулу Румунії в Солотвіні та румунському народу в цілому за підтримку українців у ці важкі часи, підкресливши, що румуни виявилися найближчими братами українців у період надзвичайних випробувань.

Своєю чергою Консул Румунії в Солотвіні Флорін Граціан Пирву підкреслив важливість культури, традицій та колядок як невід'ємних елементів ідентичності кожної нації. Він привітав Союз українців Румунії за те, що він об'єднує українців з усього світу та зберігає єдність української спільноти. Румунський дипломат наголосив на прикладі

Сієту Мармацієй, який є успішною газдою такого масштабного культурного заходу, водночас привітавши голову СУР за зусилля, докладені щодо організації цього заходу та зазначивши, що на 2025

рік перспектива українців має визначатися трьома словами: єдність, солідарність та мир.

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Румунії Ігор Прокопчук сердечно привітав усіх з проведенням 32-го фестивалю колядок, який об'єднує

українську спільноту навколо духовних і культурних цінностей, що визначають ідентичність українського народу. Посол підкреслив, що цей фестиваль є не лише нагодою відзначити багатство української культури, але й справжнім символом єдності, радості та любові. «Колядка це символ єдності, надії та радості. Вона зберігає тисячолітню історію та передає з покоління в покоління тепло родинного вогнища та віру у краще майбутнє, бажання плекати ці традиції та ділитися з ними з іншими, що свідчить про велику любов до Батьківщини та збереження

української ідентичності», – зазначив Посол України в Румунії. Дипломат нагадав, що третій рік поспіль Різдво українці зустрічають і відзначають, переживаючи водночас велике страждання, пов'язане з триваючою війною Російської Федерації проти України, країною, яка розв'язала цю війну і прагне знищити український народ, українську ідентичність й українські традиції. Він підкреслив, що українці борються не лише за власне існування, за свою свободу і незалежність, а й за свободу всіх європейських народів.

На заході також виступили Василь Колопельник, вікарій Українського греко-католицького вікаріату в Румунії, Анна-Марія Ковач, шкільний інспектор української меншини в Марамороському повіті, отець Михайло Кобзюк, єпархіальний радник у справах нацменшин Сучавської та Радівецької Архиепархії, Павло Басараба, заступник голови Рахівської районної державної адміністрації, Мирослава Корнелюк, депутатка Івано-Франківської обласної ради, начальниця управління культури, національностей та релігій Івано-Франківської облдержадміністрації Мирослава Ливч, депутатка Закарпатської обласної ради та Наталія Шетеля, ректорка КЗВО «Академія культури і мистецтва» і депутатка Закарпатської обласної ради.

На сцені фестивалю виступили вокальні ансамблі та гурти, що складаються з етнічних українців з Румунії, України та інших куточків Європи, а також колективи українських переселенців, які знайшли прихисток у різних регіонах Румунії. Таким чином, захід забезпечив святкову платформу, де українська культура і традиції були виражені в різноманітних формах. Серед учасників були ансамбль «Віфлеєм» з села Бистрий, гурт «Лісоруб» з Великого Бичкова (Україна), гурт «Гатна з Дарманешт» Сучавського повіту, гурт «Квіти Буковини» з Ботошан, гурт «Зернятко» з Києва, артисти Академії культури і мистецтв з Ужгорода, гурт «Красняночка» з Вишівської Красни, Народний вокальний ансамбль «Вишиванка» з Івано-Франківська, ансамбль «Едельвейс» з Бухареста, ансамбль «Русчанка» та «Віфлеєм» з Рускови, ансамбль «Пахуча липа» з Тульчанського повіту, ансамбль «Зелений барвінок» з Кричунова, ансамбль «Ясниця» з Галацького повіту, гурт колядників з села Луг над Тисою, гурт «Квітка Мараморощини» з повіту Арад, гурт «Надія» з Кривого, гурт «Червона калина» з повіту Караш-Северін, колядники з Вишньої Рівни, Тріо Гринь з повіту Тіміш, гурт «Вишневий садок» з Великого Бичкова, «Гуцульський плай» та «Віфлеєм» з Вишівської Долини, колективи колядників з Ремет та Коштуя, гурт «Голос Полонини» з Полян і теж з цього населеного пункту гурт місцевої української греко-католицької парафії. Кожен з цих колективів приніс на сцену частинку української культурної спадщини, додавши пишноти справді унікальній події.

Міжнародний фестиваль колядок та зимових обрядів українців Румунії сприяє довгостроковому зміцненню єдності, маючи значний вплив як на рівні місцевих українських громад, так і на міжнародному рівні, а популяризуючи справжню українську культуру, фестиваль стає взірцем солідарності та спадкоємності, зберігаючи давні традиції та звичаї.

III-й «КОНКУРС ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРІВ ТА НАУКОВИХ РОБІТ»

У М. КЛУЖ НАПОКА

Клузька філія Союзу українців Румунії, у співпраці з Кафедрою української мови та літератури Університету «Бабеша-Бояй», організувала в рамках заходу «9 ЛИСТОПАДА – ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ», третій випуск «Конкурсу літературних творів та наукових робіт», в якому взяли участь студенти філологічного факультету університету.

Конкурс мав такі завдання: розвивати комунікативні навички українською мовою, стимулювати творчість, дослідницьку діяльність, заохочувати конкурентоспроможність і проходив у трьох секціях. I. Власний літературний твір (поезія/проза/театр) українською мовою; II. Написання есе/статті українською мовою на різні теми (культура, лінгвістика, історія, етнологія тощо); III. Переклад короткого тексту або фрагменту з української на румунську мову.

Публічна презентація робіт та нагородження переможців відбулася 12 грудня 2024 року (з об'єктивних причин – виборча кампанія – не змогла відбутися в листопаді) на філологічному факультеті.

До складу журі конкурсу увійшли викладачі університету, які викладають українську мову та літературу: лектор д-р Михаєла Гербіл, головний редактор журналу «Українські відлуння» – голова; лектор. д-р Крістіна Сілагі, член редколегії журналу «Українські відлуння» – член журі; та професор Іван Гербіл, голова Клузької філії, головний редактор гпзети «Український кур'єр» СУР – член журі.

Модератором заходу була Михаєла Гербіл, яка у своєму вступному слові привітала присутніх, нагадавши контекст та мету, з

якою було встановлено День української мови 9 листопада з ініціатииви Голови СУР, депутата Парламенту Румунії Миколи-Миро-слава Петрецького.

Після презентації та аналізу робіт, що надійшли на конкурс, коли студенти, керуючись особливим духом змагання, сповнені самовіддачі та серйозності, проявили свою творчість, продемонстрували свої навички у написанні есе чи статті, у виконанні перекладу з української мови, члени журі визначили переможців третього випуску конкурсу, а саме: ● у секції «Літературна творчість»: Анастасія Федурян – перша премія; Джессіка-Рахела Білчек – друга премія; Деніса-Лорена Козачук – третя премія; Іван-Алін Папарига – відзнака та Андрея-Корнелія Цюдик – відзнака; ● у розділі «Написання есе/статті»: Серджіу-Крістіан Шофінець – перша премія та Василь-Іонел Бочкорець – друга премія; ● у розділі «Переклад короткого тексту/фрагменту»: Марія-Лавінія Сакале – перша премія; Лариса-Таня Фіріщак – Друга премія; Паула-Ребека Барбу – третя премія; Анна Кіфа – відзнака та Іяна Шулдак – відзнака.

Джерело: uir.ro

Союз українців Румунії презентував на 31-му книжковому ярмарку Gaudeamus, два томи, видані під егідою та за фінансової підтримки СУР: «Сторінки української літератури», збірка перекладів з прози українських класиків (Марка Вовчка, Івана Франка, Лесі Українки, Михайла Коцюбинського, Ольги Кобилянської, Василя Стефаника та Миколи Куліша – представника покоління «Розстріляного відродження»), здійснених Михаєлою Гербіл, Крістіною Сілагі, Іваном Гербілем та Джессікою Білчек і «Життя та Акафіст святого Івана Нового Сучавського», двомовне видання румунською та українською мовами, написане і перекладене священником Михайлом Кобзюком.

На відкритті заходу його ведучий Михайло Трайста, голова Бухарестської філії СУР, подякував присутнім за участь і запросив до слова Миколу-Миро-слава Петрецького, голову СУР, депутата румунського парламенту від української меншини.

Микола-Миро-слав Петрецький підтвердив свою підтримку видань, які відображають події та життя українців у Румунії та за її межами і наголосив на необхідності видання книг, перекладів або авторських творів, щоб дати багатостороннє уявлення про нашу етнічну українську ідентичність.

Далі слово було надане д-ру філологічних наук, професору української мови та літератури філологічного факультету (УББ) та голові Клузької філії СУР Івану Гербілю, який пред-

Союз українців Румунії на книжковому ярмарку Gaudeamus-2024

ставив збірку «Сторінки української літератури», підкресливши важливість видання цієї збірки української прози особливо для румунського читача, для якого ця книга є «вік-

ном» до всесвіту української літератури.

Своєю чергою, Михаєла Гербіл, доцентка цього ж факультету, розповіла аудиторії про роль і значення кожного перекладеного письменника в українському літературному процесі на мікрорівні, а також про їхнє значення в контексті європейської літературної думки на макрорівні.

Стосовно другої книги, «Життя та Акафіст святого Івана Нового Сучавського», шкільний інспектор з питань української меншини при Сучавському повітовому шкільному інспектораті та голова Сучавської філії СУР Ілля Саучук висвітлив основні біографічні віхи святого Івана Нового, який народився близько 1300 року в місті Трапезунт (Туреччина) і чие життя і страждання відображені у настінних розписах храмів Молдови.

На книжковому ярмарку Gaudeamus СУР також представив стенд з журналами та газетами («Український вісник», «Вільне слово», «Український вісник» рум. мовою, «Наш голос» «Українське відлуння», «Дзвоник», «Бджілка», а також томами прози, поезії, драматургії, перекладів, наукової літератури тощо, румунською та українською мовами, що вийшли друком під егідою СУР.

На завершення всі присутні на презентації отримали безкоштовні примірники обох томів, а також інші видання Союзу українців Румунії.

Щедрий вечір!

Вишавська Долина

Сподіваюся, що хоч тепер буду в змозі відповісти на запитання, коли і де мені вдалося найгарніше провести Різдвяні свята.

На диво, це не відбулося в дитинстві, а пізніше, коли я вже закінчила науку і стала працювати вчителькою в маленькому гірському селі на Мараморощині. Вишавська Долина стала для мене дуже милою, тому незадовго це заставило мене задумуватися, чи не переважатиме над рідними Балківцями.

Щоправда, таке мальовниче гірське село, розділене Тисою на дві окремі громади, які належать до двох країн, відколи річка стала природним кордоном між Румунією та Україною, — припало до душі таки з дня мого прибуття. Пам'ятаю той урочистий для мене день, (була неділя першого вересня 1962-го року), коли я зійшла з поїзда. Особливо здивувало те, що мене привітало майже ціле село, люди різного віку, святочно одягнені, на чолі з директором школи, котрий таки відразу запропонував відвідати школу, адже вона знаходиться якраз через дорогу від станції. Тоді мені навіть здалося, що й сама школа таким чином зустрічала нову вчительку. Далі мені була представлена пані Самбор, котра заявила, що буде газдою для мене і що, на щастя, її хата стоїть на тій самій центральній вулиці, лише за шість хат від школи.

Розуміється, що після такого несподіваного прийняття мені все виглядало прекрасним, так що я скоро привикла до мого нового становища. В школі всі колеги були молоді та доброзичливі. А ще й пощастило зустрінути між ними добру знайому, Сільвію Гоцук — рідну сестру моєї однокласниці Доці Бербенчук. (Вже пізніше мені стало відомо, що село у святочнім одязі не особливо мене зустрічало. Вишавчани прибувають на станцію кожної неділі задля приїзду полудневого поїзда, бо це є своєрідною подією для всіх. Додається й те, що саме на цій станції поїзд стоїть довго, тому що вона стала залізничним вузлом, тож потрібно міняти локомотив. Саме тут залізниця доторкається до границі.)

Хоч пройшло вже стільки років від прибуття на місце мого учителювання, в пам'яті все ще свіже, особливо враження, від їхньої говірки. Нею говорили без винятку всі жителі села: як діти, так і дорослі, як учителі, так і сам директор, навіть і панотець у церкві. На жаль, я навіть не поспробувала навчитися їй, бо не посміла. Мені здавалося, що не маю права на щось таке, бо то їхня спадщина, їхній найдорожчий скарб. Так було тоді, так є й тепер, бо я змогла переконалися в цьому після багатьох пізніших повернень в село, як гість. Нагадую, як комічно реагувала моя газдиня при першій вечері у неї. На запитання, чи буду їсти вареної ріпи, я відповіла, що поспробую, бо ще ніколи не куштувала таку їжу. (Не знала, що мене питали про картоплю.)

Окрім говірки, мене зацікавило пізнати глибше побутове життя, традиції та обряди, які проявляються особливо під час Різдвяних та Великодніх свят. Пам'ятаю, що під час перших там зимових канікул я повернулася скоріше, лише задля народного спектаклю з «Іродом», про

якого мені дуже гарно говорила молода учителька Анна. За короткий час, вона стала моєю доброю подругою і допомогла зблизитися із селом, особливо відтоді, відколи я перейшла мешкати у неї. Не зразу я посміла на таку зміну, не лише через те, що відстань до школи стала набагато

більша, а й тому, що її сім'я була багатодітна. Вона народилася першою, а далі слідувало ще семеро братів та сестер. Проте я погодилася, бо, окрім неї, сильно настоювали її родичі — господарний лісоруб Георг Трайста та його дружина Івоніка. Хата у них була велика, так що знайшлася і для мене кімната. Мешкаючи у них, я змогла увійти у саму суть гуцульського життя та побуту. Саме вони пояснили мені, чому за тих комуні-

стичних часів їх фольклорний театр не міг носити давню назву «Віфлаїм», бо тодішнє керівництво старалося уникати біблійні позитивні символи, замінивши їх до-біблійними обрядами з масками. Для мене все було незвичайним і гарним, завдяки оригінальним костюмам і талановитому виконанню стародавніх «ролей». (В своїм альбомі знаходжу лише дві фотографії на тему Різдвяного театру.)

Назва місцевості пов'язана з тим, що саме в її центрі в Тису вливається річка Вішеу (або Вишів).

Сім'я Трайста

Лише церква стоїть збоку, на височині гори, як годиться, аби була завжди видна для всіх. У церкву мені щастилося завітати більше разів уже після мого відходу: 1) через два роки, щоб стати нанашкою найменшого члена сім'ї Трайстів на ім'я Мар'ян, 2) через вісімнадцять років, щоб вінчати одну з дівчат — Христину Трайста з панотцем Михайлом Колотило, — їй сповнялося лише два роки, коли я відходила з села, 3) через два десятки літ, коли оженився мій хрещеник Мар'ян Трайста з Емеше 4) через інші 33 роки, щоб гостювати на весіллі Лариси Колотило з Богданом Клемпушем, на котре я була запрошена колишньою ученицею Ярославою Вершигора (тепер Колотило). До речі, на цій весіллі я дізналася, що і батько молодого був моїм учнем, як син поета Гаврила Клемпуша, 5) далі, через інші два десятки років, коли вінчалася вже Мар'янова донька.

Як висновок, тепер можу відкрито заявити, що таких тісних зв'язків з рідним селом я не мала ніколи. Дома про мене лише дехто знає, що я була колись учителькою, не признають навіть за односельчанку, бо часто питають: «А ти чия будеш?» В таких обставинах я маю лише одну відповідь: «Внучка баби Ливонки». Тоді мене пізнають усі і на їхніх обличчях з'являється світла усмішка. Тим я і горджуся, що у мене була така славна бабка Ливонка.

І все ж таки і у мій вік дивує мене те, як змогла я так глибоко врізатися у колективну пам'ять цілого села. Адже я прожила там мало — лише два роки. Це дуже шкода, що мені випало такий короткий час працювати по основній спеціальності, а це дуже болять. Тому й не пишу про роботу в школі, про її результати.

Для мене буде досить, як посмію поділитися хоч радістю, яку дарували і ще дарують мені колишні учні, бо не забувають. Найдовше мені писали Петрецька Юлія, Лаврюк Марія, Романюк Анна, Гергелюк Анна, Сакалуш Іван — теперішній панотець у селі. Читаю такі рядки в одному з листів: «Коли читала ваш лист, та-м плакала, як учула, що ви уже Онештянка і що уже не прийдете сюди. А ваші квіти так гарно цвітуть у мене в горді.» Або радію й тепер вісткою, котру я дістала під час весілля, на котре була запрошена: «Прошло вже понад тридцять років, але я ще зберігаю за образом ті картки, які сфотографував із п'єси покійного Івана Шемоти.» Адже я навіть не знала, що під час спектаклю про дитинство і молодість Шевченка були зняті фотографії. Це дорога вістка, бо Іван Шемота дуже талановито зіграв головну роль у тій складеній мною п'єсі, яка була представлена наприкінці шкільного року. Хоч не сподіваюся, що зможу колись їх побачити, не перестаю радіти усім тим, що мені було подароване за час перших двох років праці як викладачка української мови. І зв'язок з таким інтересним моїм минулим не покидаю. Веду переписку з колишніми учнями або й з їхніми дітьми, наприклад, з дочкою Шемоти, тобто з монахиною Анастасією.

Недавно мене повідомили, що на літо задумано запросити в село якнайбільше колишніх учителів, щоб разом там святкувати благородну нашу професію. Тому і пригадався мені улюблена колись цитата з М. Гоголя: «Молодість щаслива тим, що у неї є майбутнє.»

Якщо вдасться бути й мені присутньою там, то ще є і в мене майбутнє.

Валерія ШОУКАЛЮК

У Гура Гуморулуй вшанували 161-річчя від дня народження Ольги Кобилянської

27 листопада 2024 року виповнився 161 рік від дня народження української письменниці, яка залишила глибокий слід в українській літературі. З цієї нагоди громадськість міста Гура Гуморулуй вшанувала її пам'ять, поклавши квіти до погруддя Ольги Кобилянської.

Захід відбувся в урочистій атмосфері, об'єднавши громаду та представників української спільноти. Квіти до пам'ятника принесли голова Сучавської філії СУР Ілля Саучук від імені голови Союзу Українців Румунії, депутата Миколи-Миросяна Петрецького, а також мер міста Гура Гуморулуй Маріус Урсачук та представники міської ради.

Троє греко-католицьких священників – о. Йонуц Урсуляк, парох Качіки та декан Буковини, о. Василь Стойка, парох Садева та о. пенсіонер Микола Ніколаїшин відслужили панахиду, віддаючи данину пам'яті видатній письменниці та її внеску в українську культуру. Літургійні відповіді виголосив хор з Качіки під керівництвом кантора Еміля Солкана.

Усі емоції цього дня зафіксував місцевий українських фотограф Ярема Онищук, який був присутній на всіх заходах вшанування пам'яті Ольги Кобилянської в Гура Гуморулуй з 14 листопада 2003 року, коли в рідному місті письменниці було встановлено пам'ятник-погруддя. Нагадаємо, що минулого року в Музеї народних

звичаїв Буковини було організовано фотовиставку, яка збрала 30 світлин, зроблених Яремою Онищуком протягом останніх двох десятиліть.

З вітальним словом до учасників заходу звернувся голова Сучавської філії СУР Ілля Саучук, наголосивши на важливості збереження пам'яті про видатну письменницю, яка є символом української ідентичності в багатонаціональному середовищі. Він нагадав про неоціненний внесок Ольги Кобилянської в розвиток української літератури та культури.

Представники місцевої влади висловили вдячність українській громаді за активну роль у збереженні культурної спадщини.

Захід став нагодою для зміцнення зв'язків між українською громадою та іншими етнічними групами міста. Присутні мали можливість дізнатися більше про творчість Ольги Кобилянської, яка є

взірцем духовної сили та відданості рідному народові.

Подібні заходи нагадують про важливість літературної спадщини та ролі культури у формуванні національної свідомості.

Ольга Кобилянська (1863–1942) – видатна українська письменниця, одна з перших представниць модернізму в українській літературі, феміністка, громадська діячка. Її творчість стала новаторським явищем в українській літературі, оскільки вона ввела нові теми, жанри, стилі і засоби художнього вираження.

Народилася Ольга Кобилянська в місті Гура-Гуморулуй, у багатокультурному середовищі Буковини. Освіту здобувала самотужки, захоплюючись читанням і саморозвитком. Була активною учасницею жіночого руху, прагнула емансипації жінок, рівності статей і культурного розвитку українського народу. Тісно співпрацювала з Іваном Франком, Лесею Українкою, Михайлом Коцюбинським. Співкування з цими діячами допомогло їй сформувати свій творчий стиль і світогляд.

Кобилянська однією з перших в українській літературі порушила тему жіночого вибору, права жінки на освіту, професійну самореалізацію та любов. Ольга Кобилянська – одна з найяскравіших постатей української літератури, яка своїм новаторством, філософською глибиною і ліризмом зробила неоціненний внесок у розвиток української культури. Її творчість залишається актуальною і сьогодні, особливо в плані боротьби за права людини, жіночої рівності й етичного життя.

Джерело: uur.ro

Фестиваль колядок та зимових обрядів у філіях СУФ

(Продовження із 8 стор.)

Захід мав також духовний вимір. Греко-католицький священник Іонуц Урсуляк, декан Буковинського деканату, виразив послання співчуття і солідарності з українським народом, висловивши надію, що війна скоро закінчиться. У тому ж тоні о. Михайло Кобзюк, єпархіальний радник у справах меншин Сучавської та Радівецької Архiepархії, виголосив молитву благословення та передав послання Високопреосвященнішого Архiepископа Калініка. На знак поваги та дружби о. Кобзюк подарував «Акафіст Святого Великомученика Іоанна Нового Сучавського», двомовне видання, надруковане за підтримки СУРУ.

Ще одним особливим моментом стала участь Василя Процюка, заступника директора Чернівецького Педагогічного Коледжу, який відзначив честь бути присутнім на фестивалі вже третій рік поспіль, про співпрацю, яка зміцнилася завдяки освітньому партнерству «Студенти зараз, вчителі в майбутньому», що здійснюється спільно з Сучавською філією СУР та Національним Коледжем «Міхай Емінеску».

На сцені фестивалю виступили вокальні ансамблі та гурти з Сучавського повіту та України, кожен з яких приніс магію та автентики:

- Дитячий ансамбль «Веселка» з с. Вашківці, керівник – вчителька Кармен Кришмар,
- Ансамбль «Буковинська ружа» з Мілішівців, керівник Бриндуша Пислар
- Ансамбль «Козачок» з Балківців під керівництвом професора Петра Шоймана
- Вокальний ансамбль Педагогічного Коледжу Чернівецького Університету ім. Юрія Федьковича під керівництвом професора Василя Процюка.
- Ансамбль «Полонинка» з Палтіну під керівництвом професора Іллі Саучука.
- Група «Майданчик» з Качіки під керівництвом о. Іонуца Урсуляка.

- Гурт «Голоси Негостини» з Негостини під керівництвом професора Антонети Крайнічук
- Вокальний ансамбль СУР з Гропен під керівництвом Радуні Ніколаїшина.
- Ансамбль «Сеньйори» з м. Радівці, керівник Марін Пискливей.
- Ансамбль «Коломийка» з міста Серет, координатор – професор Зірка Янош.

24-й Фестиваль українських колядок та щедрівок став справжнім святом українських традицій. Колядки принесли радість, тепло і хвилювання, ознаменували святковий початок зимових свят і продемонстрували силу культури і традицій об'єднувати людей і громади навіть у складні часи.

КАРАШ-СЕВЕРІНСЬКА ФІЛІЯ

Фестиваль українських колядок, організований 14 грудня в місті Решіца Караш-Северинською філією Союзу українців Румунії, зібрав колядників з Корнуцелу, Копачеле, Зоріле, Кара-

нсебеша та запрошені колективи з Лугожа та Араду в атмосфері справжнього свята.

На сцені яскраво сяяли колективи колядників, вражаючи своїми традиційними костюмами та специфічними колядками. Мистецьку програму відкрив гурт «Чарівниці» з Корнуцелу під керівництвом Марії Шийко, а продовжила «Молода надія» з Теоретичного ліцею «Юлія Гашдеу» з міста Лугож під керівництвом Василя Габрієла Білана. Публіка нагородила оплесками виступи хору «Зелена ліщина» з Копачеле під керівництвом Марії Шутак, ансамблю «Надія» з міста Арад під керівництвом Анни Ганциг, ансамблю «Червона калина» з міста Карансебеш під керівництвом Івана Малиновського та ансамблю «Зоря» з Зоріле під керівництвом Георгія Сопка. Наприкінці вечора виступив гурт «Голос українців» Караш-Северинської філії СУР, також під керівництвом Івана Малиновського.

Фестиваль став показом виняткових колядок і вираженням культурної солідарності та взаємної поваги між громадами.

Джерело: uur.ro

Всмішки та слюзинки випускників після 60 років...

(Продовження із 7 стор.)

Мою безмежну радість наповняє те, що мої колеги, без винятку, протягом свого життя-буття, пізнаючи добро і зло, дійшли мудрості обирати і жити добро, а Всевишній облагородив їх та їхні родини блаженним доленосним шляхом. Непоборним доказом цього подаю коротку статистику: Із 41 випускників, 14 працювали педкадрами, 14 держслужбовцями, 4 інженерами, 3 бібліотекарами, 2 медкадрами, 2 підприємцями, 1 офіцером та 1 митником.

Посилює мою радість ще й те, що кілька із їхніх дітей наслідують фах батьків, а це продовжує і виокремлює суспільний статус родини.

Годиться висловити від імені всіх нас уклінний спомин подяки нашим колишнім викладачам: Відійшовшим у зоряні простори Божого Царства, а прижиттєвим – здоров'я та Божого заступництва!..

Остання частина зустрічі відбулася, як завжди годиться, за дружнім обідом, у місцевому ресторані «Чорний Кіт» (Black Cat), гости-

приємне приміщення негостинського за походженням підприємця Валентина Гарасим'юка та його дружини Лілії, де, після кількох коротких, але найщиріших тостів, визволені від позитивного напруження емоцій повторної зустрічі, почали напливати спогади. Наче в таємному пауер-пойнті, так сказати по-сучасному, на словах колегів проминали наймиліші картини із колишніх уроків, перерв, практичних занять, уникань правил інтернату, спортивних змагань, прихованих відвідувань (окрім організованого недільного ранкового) місцевого кіно тощо.

Примруживши на хвилинку очі, я побачив всіх колишніх юнаків та юнок колишнього одинадцятого класу, українського відділу, у незабутньому класі на другому поверсі, останнього праворуч від дороги, що прямує до церкви «Святої Трійці» – унікальний шедевр релігійної архітектури Середньовіччя Молдавії.

Всі у формах тодішнього часу, на рукаві матрикула з написом «Середня Школа м. Серет», хлопці коротко підстрижені, дівчата з пристойною зачіскою та білою стрічкою, уважні на уроках і захоплені набуттям знань, бо переконані всі були, що це наша єдина дорога до самовизначення у нелегких суспільних умовах того часу. Та, як вище зазначено, це нам вдалося і це живить постійно оту незміряну радість наших зустрічей.

Хтось запропонував наступну зустріч через десять місяців, і всі одним голосом погодились...

Степан Руданський – 190 років від народження

Клузька філія Союзу українців Румунії у партнерстві зі спеціалізацією української мови та літератури філологічного факультету (УББ) відзначили «190 років від дня народження письменника і фольклориста Степана Руданського (1834 -1873)».

На відкритті заходу, голова Клузької філії доктор доцент Іван Гербіл відзначив особистість поета, після чого запросив студентку II курсу українського відділу філологічного факультету Лавінію Сакале представити доповідь румунською мовою про Степана Руданського. Так, присутні змогли дізнатися, що український поет, перекладач з античної літератури, лікар за фахом і автор сатир і гумористичних віршів увійшов в українську літературу та етнографію трьома томами віршів, перекладами з Гомера і Вергілія, Гейне, Лермонтова та збіркою українських народних пісень.

У другій доповіді, яку прочитала українською мовою студентка II курсу українського відділу Таня Фіріщак, було підкресле-

но внесок С. Руданського у розвиток української літератури та культури в часи, коли вияви будь-яких форм українського слова були суворо карані, а також його намагання зберегти українські народні традиції. Тематика його лірики різноманітна: балади,

ліричні пісні, романси, байки, історичні та алегоричні вірші. Руданський найбільше відомий «співомовками» – унікальним поетичним жанром, який ґрунтується на фольклорі й який поєднує гумор, сатиру та соціальні спостереження. Ці вірші часто описують комічні ситуації в повсякденному житті та відображають дух українського народу.

Це було сюжетом третьої доповіді, представленої др. доцентом Іваном Гербілем. Щоб проілюструвати чарівність творчості С. Руданського, Ольга Сенишин, журналістка та редакторка журналу «Дзвоник», прочитала кілька гумористичних віршів. Також прозвучали дві пісні на слова С. Руданського та вірш «Наука». Хоча Степан Руданський не отримав широкого визнання за життя, його творчість продовжує надихати покоління читачів і письменників. Тонкий гумор, любов до фольклору та поетичний талант роблять його знаковою постаттю української літератури.

Джерело: uur.ro

ПРЕДСТАВНИКИ СУР НА ПЕРШОМУ ЄВРОПЕЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОМУ МОЛИТОВНОМУ ЗІБРАННІ

У Європейському парламенті в Брюсселі відбулося Перше Європейсько-Українське молитовне зібрання, на якому були присутні представники 17 країн Європи, в тому числі Румунії, серед яких європейські парламентарі, лідери української діаспори з країн Європи, пастори, священники, громадські діячі тощо.

Союз українців Румунії був представлений делегацією у складі голови Ясської філії СУР Даніеля Серденчука та голови Союзу

української молоді Румунії Олександра Мочернака. Участь делегації СУР відбулася на запрошення Європейського Конгресу Українців і підтверджує нашу відданість підтримці України та українського народу.

Кожен зі спікерів зазначив важливість молитви за Україну і всебічної підтримки в часи важкої екзистенційної боротьби українського народу з російським агресором. Разом усі присутні помолилися за краще майбутнє миру, єдності та солідарності для

України та українського народу, підтверджуючи свою підтримку та допомогу українській державі.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ З ПОДАРУНКАМИ У КЛУЖІ

У грудні 2024 року учасники «Клубу української малечі», який діє при Клузькій філії Союзу українців Румунії, зібралися на подію під назвою «Святий Миколай: традиції, звичаї, вірування».

Присутні на заході дізналися більше про життя та праведні вчинки Святого Миколая, про що добре робити, а чого слід уникати в цей святковий день. І оскільки за традицією свято Миколая означає й початок зими, діти послухали й розповіді про дідуха – українську різдвяну прикрасу з колосків, символ урожаю, багатства та добробуту, а також

ялинку, яка на початку 19 століття поступово увійшла в українські оселі.

Ведуча заходу, головний редактор дитячого журналу «Дзвоник» Людмила Дорош, організувала зустріч специфічно для зимових свят: напередодні події спекла пряники різної форми, а діти отримали завдання прикрасити їх кольоровою глазур'ю та всілякими їстівними прикрасами. Цей вид діяльності вже став традиційним та улюбленим

для учасників клубу української малечі. Він дав нагоду дітям, а також їхнім батькам, проявити творчі здібності та зробити дуже гарні пряники.

Ще організатори запропонували дітям підготуватися до зустрічі Різдва та Нового року: дітей навчили зробити гарну гірлянду з різнокольорового паперу та запропонували розписати ялинкові прикраси з пластиліни для моделювання. Атмосфера була веселою, завзятою та святковою завдяки відповідному оформленню та супроводу українських зимових пісень.

Наприкінці заходу як діти членів Клузької філії, так і діти біженців з України, які у зв'язку з війною тимчасово проживають у Клужі та постійно відвідують заходи СУР, отримали солодкі подарунки від Союзу Українців Румунії за те, що були добрими і слухняними.

Джерело: uur.ro

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ЕТНОГРОМАД м. ЯССИ ЗА МИНУЛИЙ РІК

Вже стало традицією, що наприкінці кожного року мерія міста Ясси у співпраці з керівництвом національних громад, які проживають в місті, та ініціативи радника мера з питань меншин Моше Гропера організовує заходи, переважна мета яких – підведення підсумків діяльності, проведеної в 2024 році і розробка напрямків дій для майбутніх спільних проєктів мерії у співпраці з етногромадами Яс. Цього року мерія зробила більше, організувавши не одну, а дві таких акції. Таким чином у Міжнародному центрі сучасного мистецтва у невимушеній, теплій та дружній атмосфері відбулася прелюдія того, що планувалося організувати пізніше: Галу національних меншин. На перший захід були запрошені представники 7 меншин, діячі культури, професори університету, керівники закладів культури та мистецтва міста. Гості мали можливість поспілкуватися та обмінятися враженнями від заходів, що відбулися поточного року, а також висловити деякі побажання та очікування від представників меншин на наступний рік. Захід відкрив та модерував Моше Гропер, радник з питань меншин муніци-

палітету, потім мер Михай Кіріка зробив огляд поточної ситуації в нашій країні та світі, наголошуючи на негативних наслідках війни, яка відбувається подаліше чи ближче нашої країни, але які врешті мають трагічний результат, смерть тисяч і тисяч невинних людей.

«У дружній обстановці ми разом відзначили не лише роботу та участь усіх меншин у соціальному, економічному та культурному житті нашого міста, але й міцні зв'язки, які нас об'єднують».

Ясси – це місто різноманітності та мультикультуралізму. Наше місто у вдячності – і від щирого серця дякуємо! – усім етнічним спільнотам, які протягом століть принесли динамічне економічне життя, а також багатьом художникам, акторам, спортсменам і науковцям, які протягом багатьох років жили, працювали і залишили місту справжні перлини культури, традиції та звичаї, характерні для етнічної громади, яку вони представляли та представляють і сьогодні.

Ясси залишатимуться такими ж відкритими, толерантними та духовними і в майбутньому, тим більше, що ми, сучасні люди, потребуємо все більше солідарності та відповідальності!», – сказав мер муніципалітету Ясси Михай Кіріца. Далі було ще декілька вступів діячів культури та мистецтва, після чого гості заходу послушали кілька пісень та колядок у виконанні гурту колядників Коледжу мистецтв «Октав Банчіле».

Також у програмі був цікавий момент перевірки знань із загальної культури. Завершилося дійство моментом-експериментом, унікальним для учасників. Соліст Яської філармонії Йонуц Чуботару у супроводі роялю виконав пісні (колядки) мовами національних меншин, присутніх на заході; українською мовою це була колядка «Щедрик». Завершився захід дружньою трапезою та відвідуванням експозиції старовинного та сучасного мистецтва, розміщеної у приміщеннях Центру.

З нагоди зимових свят, свята Ханука (єврейське свято вогнів), а також напередодні Дня національних меншин (18 грудня) у залі урочистостей

мерії міста було організовано «Галу етнічних громад міста Ясси». Це стало приводом для зустрічі друзів різних національностей. З цієї нагоди мер міста Михай Кіріка вручив Грамоти подяки представникам громад нашого міста за всю діяльність 2024 року. «Ясси є європейською моделлю своїми міцними мостами співпраці та доброго розуміння, які ми побудували з усіма громадами, що представляють історію, культуру та духовність міста».

Співіснування в злагоді, діалог, дружба – це основи цього мультикультуралізму, який лежить в основі розвитку нашої нашої міста – сказав Михай Кіріка. У промовах міського голо-

ви та радника з питань етнічних меншин були висвітлені пропозиції, які мають велике значення для наших громад, серед яких нагадуємо: надання спільного приміщення для меншин, де були б створені умови для спільної бібліотеки (книг та преси), виставочного залу для рекламних матеріалів, а також організація спільних заходів (літературних, музичних вечорів, кінопоказів), організація індивідуальних та командних спортивних змагань, організація спільних екскурсій тощо. У зв'язку з цим на початку 2025 року відбудеться оперативна робоча зустріч, де будуть проаналізовані ці пропозиції, а також інші, з якими виступатимуть представники етнічних громад. Акція завершилася словами привітання від представників організацій та відомств та гарною мистецькою програмою, представленою студентами коледжу «Октав Банчіле» та громадами, присутніми на заході, кожна зі своєю власною мистецькою програмою (пісні, танці та декламація віршів). В обох акціях Яський осередок був представлений кількома членами комітету, кількість погоджена з організаторами. На захід також були запрошені представники німецького та французького культурного центру та Асоціації східних мінаретів. І цього разу соліст Йонуц Чуботару виконав пісні (колядки) мовами присутніх на заході меншин.

На обох заходах усі гості отримали невеликі символічні подарунки, які були приурочені до подій, які відзначаються в цей період. З цієї нагоди Бриндуша Тамаш з видавництва Ars Longa оголосила про вихід наступного номера (4) журналу етнічних громад у Яссах «Simfonie etnică». Друк журналу було відкладено саме для того, щоб включити аспекти з цих останніх двох подій.

В обох заходах як почесний гість взяв участь Генеральний консул Республіки Молдова в Яссах.

Акція виявилася успішною і буде відбуватися і в новому році.

Віктор ГРИГОРЧУК
Перший заступник голови
Яської філії СУР
Фото автора

Дві учениці сучавського коледжу ім. Міхая Емінеску були нагороджені у Чернівцях

Дві учениці Сучавського Національного Коледжу ім. Міхая Емінеску, Емілія Жумайська та Аріана Санду, були нагороджені на II-му Міжнародному фестивалі-конкурсі «У світлі Різдва», який пройшов у Чернівцях. Під керівництвом вчителів Іонуца Гирчага та Делії Мартиняк, Емілія Жумайська здобула I премію, а Аріана Санду – II премію. Делегацію супроводжувала вчителька Анамарія Попеску, радник з питань освіти коледжу.

Фестиваль, організований мистецькою агенцією – продюсерським центром «Україна єднає» під керівництвом режисерки Оксани Рошки, пройшов під патронатом

Чернівецької обласної ради та Департаменту соціальної політики Чернівецької міської ради. Головною метою заходу був збір коштів на підтримку української армії у складній ситуації, що склалася в країні. Фестиваль також став платформою для популяризації Різдвяних колядок та традицій, об'єднавши талановитих виконавців та молодь.

Перша частина конкурсу, що проходила з 13 – 14 грудня, зібрала понад 100 учасників на сцені Чернівецького академічного палацу. Другий етап конкурсу тривав онлайн з 24 по 31 грудня. Організатори та учасники продемонстрували зразкову

мобілізацію, незважаючи на виклики, пов'язані з нормуванням електроенергії та частими тривогами.

Фестиваль надав можливість відсвяткувати Різдво в дусі солідарності, злагоди та стійкості, а виступи румунських учнів ще раз підкреслили цінність освіти та мистецького таланту.

День української хустки у Сучавщині

День української хустки, що відзначається 7 грудня, – це визнання символу, глибоко пов'язаного з культурою та традиціями

ми віруваннями. Складні орнаменти з унікальною символікою перетворюють кожну хустку на справжній витвір мистецтва з власною історією.

З нагоди цього особливо-го дня учні восьмирічної школи села Ульяма під керівництвом вчительки Юліани Зебреньук відкрили для себе таємниці цього символу, ретельно аналізуючи орнаменти українських рушників.

Під час освітніх заходів діти навчилися розшифровувати тонкі послання, заховані в кольорах та декоративних мотивах.

У восьмирічній школі села Лупчина під керівництвом вчительки

українського народу. Хустка – це не просто аксесуар, це оберіг, ритуальний артефакт і мовчазний свідок історій, що передаються з покоління в покоління.

Упродовж століть хустка стала емблемою почуттів любові та вірності, а також моментів прощання чи жалоби. Кожен візерунок і колір несе в собі особливе значення, відображаючи тісний зв'язок з природою, життєвими циклами і традиційни-

ми Ірини Савін учні оживили традицію через творчі майстерні. Вони відтворили традиційні візерунки на рушниках та проаналізували їхнє культурне значення. Захід завершився виставкою, де кожен рушник став мостом між минулим і сьогоденням, свідченням багатства української культури.

День української хустки – це нагода відсвяткувати культурну ідентичність,

заново відкрити для себе коріння предків та зберегти народну спадщину. Своїми яскравими кольорами та символічними візерунками хустка продовжує говорити про значущу історію та красу української душі.

Джерело: uur.ro

E-mail: ukrainskyi.visnyk@uur.ro

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – **Тереза ШЕНДРОУ**

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОУ

Редакція: Радуга Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724 Друкарня

S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România

ISSN 1223-1614